

146853 - Namazları bürolarında kılıyorlar.Yağmur yağdığı zaman iki namazı birleştirebilirler mi?

Soru

Bir grup erkek müslüman, bir büroda toplanmışlardı. Akşam namazını kılmak istediler. Akşam namazından sonra bazıları yatsı namazını da birleştirerek (cem ederek) kılmak istediler.Çünkü hava yağmurluydu.Bunun üzerine onlardan birisi şöyle dedi:

- Bu cem (iki namazı birleştirme) olayı, sahih olmaz. Çünkü iki namazı birleştirme olayı, ancak Cuma namazlarının kılındığı mescitte olur.Her cemaatin iki namazı birleştirme hakkı yoktur.

Bu kimselerin davranışı hakkındaki görüşünüz nedir?

Detaylı cevap

Hamd,
yalnızca Allah'adır.

Birincisi:

Ezânı işiten kimsenin biran önce
namazı mescitte kılmaya gayret etmesi gerekir.

Nitekim

Ebû Hureyre'den -Allah

ondan râzı olsun-

rivâyet

olduğuna göre, o şöyle demiştir:

﴿

أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

رَجُلٌ أَعْمَى، فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ! إِنَّهُ لَيَبْسُ لِي قَائِدٌ
يَقُودُنِي إِلَى الْمَسْجِدِ، فَسَأَلَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ أَنْ يُرَخِّصَ لَهُ فَيَصِلَ فِي بَيْتِهِ، فَرَخَّصَ لَهُ، فَلَمَّا
وَلَّى دَعَاهُ فَقَالَ: هَلْ تَسْمَعُ النَّدَاءَ بِالصَّلَاةِ؟ قَالَ: نَعَمْ
قَالَ: فَأَجِبْ. [رواه مسلم]

“Gözleri

görmeyen bir adam

(İbn-i Ümmi Mektûm), Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-’e gelerek:

- Ey Allah’ın elçisi! Beni mescide
götürecek kimsem yoktur.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-’den evinde
namaz kılmasına izin vermesini istedi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- önce izin verdi. Sonra
onu çağırıp:

- Ezânı işitiyor musun? diye sordu.

Âmâ adam: Evet, dedi.

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-

şöyle buyurdu:

- O halde icâbet et
(cemaate gel).” (Müslim; hadis no:653).

Farz namazları işyerinde

kılmanın hükmü hakkında daha faydalı bilgi edinmek için (79478)

nolu sorunun cevabına bakabilirsiniz.

İkincisi:

Âlimlerin cumhuruna göre yağmur
yağdığı zaman akşam namazı ile yatsı
namazını birleştirerek kılmak câizdir.

“el-Mevsûatu’l-Fıkhıyye”de
şöyle gelmiştir:

“Mâlikîler, Şâfiîler ve Hanbelîlerden
olan fakihlerin çoğunluğu, Buhârî ve Müslim’in sahihlerinde
İbn-i Abbas’tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet
olunan:

صَلَّى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ}·
{·بِالْمَدِينَةِ الظُّهْرَ وَالْعَصْرَ جَمِيعًا وَالْمَغْرِبَ وَالْعِشَاءَ جَمِيعًا·}
[رواه البخاري ومسلم]

“Rasûlullah -sallallahu aleyhi
ve sellem- Medine’de öğle ve ikindiye birleştirerek, akşam
ve yatsıyı da birleştirerek kıldı.”
(Buhârî ve Müslim)

Müslim’in rivâyetinde ise şu fazlalık
vardır:

صَلَّى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الظُّهْرَ وَالْعَصْرَ جَمِيعًا وَالْمَغْرِبَ وَالْعِشَاءَ}·
{·جَمِيعًا مِنْ غَيْرِ خَوْفٍ وَلَا سَفَرٍ·} [رواه مسلم]

“Rasûlullah -sallallahu aleyhi
ve sellem- hiçbir korku ve yolculuk hali olmaksızın öğle ve
ikindiye birleştirerek, akşam ve yatsıyı da
birleştirerek kıldı.” (Müslim)

İmam

Mâlik ve İmam Şâfiî'nin her birisi şöyle demiştir:

“Yağmuru

da bir özür (mazeret) olarak görüyorum.Çünkü İbn-i Abbas ve İbn-i Ömer -Allah onlardan râzı olsun- yağmur sebebiyle iki namazı cem ederlerdi.” (“el-Mevsûatu'l-Fıkhıyye”; c: 15, s: 290-291)

Üçüncüsü:

Âlimler, yağmur yağdığında akşam namazı ile yatsı namazını birleştirmek ne zaman câiz olacağı konusunda iki görüşe ayrılmışlardır:

Birinci

görüş: Yağmur yağdığında ister meşakkat bulunsun veya bulunmasın, ister mescitte olsun, isterse evde olsun, mutlak olarak iki namazı birleştirmek câizdir. Bu, Hanbelî mezhebinin görüşüdür.

el-Merdâvî -Allah

ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

“Namazı

evinde kılan kimse veya yolu üzerindeki mescide giden yolun üzerindeki gölgeliğin altında kılan kimsenin iki namazı birleştirmesi câiz midir?

Bu konuda

iki görüş vardır:

Birincisi:

Câizdir ve bu, mezhebin görüşüdür.” (el-İnsâf”; c: 2, s: 340)

el-Behûtî

-Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

“...Dolayısıyla

bu mazeretlerle birlikte namazları birleştirmek, câizdir. Namazı evinde kılan kimse veya yolu üzerindeki mescide giden yolun üzerindeki gölgeliğin altında kılan kimse veyahut da kendisi ile mescit arası birkaç adımlık uzaklıkta olmasına rağmen mescitte kılmayıp mescidin yanında kılan kimsenin, -mescit kendisine az bir mesafede olsa bile-, namazlarını birleştirmesi câizdir. Çünkü namazları birleştirme konusundaki genel ruhsatta (izinde), ister meşakkat ve zorluk olsun veya olmasın hüküm aynıdır. Tıpkı yolculuk gibi...” (“Keşşâfu’l-Kinâ’”; c: 2, s: 8)

“el-Mevsûatu’l-Fıkhıyye”de

şöyle gelmiştir:

“Hanbelîlere

göre en tercihli olan görüş şudur: Bu konudaki ruhsat, geneldir. Cemaatle mescitte kılan kimse ile mescidin dışında veya tek başına başka bir yerde kılan kimse arasında hiçbir fark yoktur. Çünkü Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-’in yağmurlu havada, kendi odası ile mescit arasında bir şey olmamasına rağmen iki namazı birleştirdiği rivâyet edilmiştir. Ayrıca özür (mazeret) bulunduğu takdirde meşakkat ile meşakkat olmayan şeyler

mazerette birbirine denk olur.” (“el-Mevsûatu’l-Fıkhıyye”;
c: 15, s: 292)

İkinci görüş: İki namazı

birleştirmek, ancak meşakkat ve eziyet bulunduğu takdirde câiz
olur.Bu, Şâfîîlerin görüşüdür.

İmam Şâfî

-Allah ona rahmet

etsin- bu konuda şöyle demiştir:

“Bir kimse, yağmur az da yağsa, çok da

yağsa iki namazı birleştirir. İki namazı

birleştirmek için de mescide gitmek üzere evinden çıkan kimseden

başkası birleştiremez. İster mescit yakın olsun, ister

orada namaz kılanlar çok olsun veya az olsun veya isterse mescide uzak

olsunlar, hiç kimse evinde iki namazı birleştiremez. Çünkü Peygamber

-sallallahu aleyhi ve sellem- iki namazı mescitte

birleştirmiştir. Namazı evinde kılan kimse, namazı mescitte

kılan kimseden tamamen farklıdır.” (el-Umm; c: 1, s: 95)

eş-Şerbînî

-Allah ona rahmet

etsin- bu konuda şöyle demiştir:

“Bu konuda daha açık veya daha doğru olan

görüş; meşakkat olup-olmamasına nazaran iki namazı

birleştirme ruhsatının, musalla veya mescit veyahut da

başka bir yerde cemaatle kılan, musalla veya mescidin, kendi evinden

örfen uzak olan ve namaz kılmaya giderken de yolda yağmurdan

eziyet görmeyen kimseye tahsis edilmesidir (yani ruhsatın, sadece bu

durumda olan kimseye has olmasıdır). Fakat evinde tek

başına veya cemaatle namaz kılan veya gölgeğin altında yaya yürüyerek musallaya giden veyahut da evi musallaya yakın olan kimse, eziyet görme durumu olmadığı için böyle değildir ve bu kimse iki namazı birleştiremez.”

(Muğni'l-Muhtac; c: 1, s: 535)

Dördüncüsü:

Yukarıda geçen görüş ayrılığına göre Hanbelîlerin görüşüne göre kılmış olduğunuz namazınız sahihtir.Çünkü Hanbelîler, ki namazın birleştirilmesi için mescite kılınmasını şart koşmamaktadırlar. Yine, iki namazı birleştirmek için meşakkatin bulunmasını da şart koşmamaktadırlar.

Şâfiîlerin görüşüne gelince, onlar, sizin durumunuzdaki olan birisinin iki namazı birleştirmesini câiz görmemektedirler. Çünkü Şâfiîler, iki namazı birleştirmenin câiz olması için meşakkatin bulunmasını şart koşmaktadırlar. Namazı işyerinde kılan kimseden, genellikle meşakkat kalkmaktadır.

Bu konuda ([31172](#)) nolu sorunun cevabına bakabilirsiniz.

Bundan önce iki namazı birleştiren kimseye, ilim ehlerinden bunda ruhsat verenlerin görüşleri gözönünde bulundurularak inşaallah bu fiilinden dolayı ona bir şey gerekmez ve kendisine namazını iâde etmesi emredilmez.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.